

Seminari a la Universitat de Barcelona
7-12 Febrer 2008

Llegir *El Sofista* de Plató: Una Guia
Noburu NOTOMI
Keio University, Japan (notomi@z8.keio.jp)

1. Textos, traduccions i altres referències

1.1 El Text en grec:

El text en grec editat per John Burnet (OCT) segueix essent el millor. Encara que David Robinson ha realitzat una nova edició (la nova OCT), trobo que les seves correccions (especialment a 240B i 251A) són molt problemàtiques:

- J. Burnet (1900/1905), *Platonis Opera, Tomus I (Tetralogia I-II)*, Oxford Classical Texts, Oxford University Press, 1900; revised 1905;
- E. A. Duke, W. F. Hicken, W. S. M. Nicoll, D. B. Robinson, et J. C. G. Strachan (1995), *Platonis Opera, Tomus I, tetralogias I-II continens*, Oxford Classical Texts, Oxford University Press.

Per a la nova edició, vegeu els articles de l'editor:

- D. B. Robinson (1999), "Textual notes on Plato's *Sophist*", *Classical Quarterly* 49, 139-160;
- D. B. Robinson (2001), "The phantom of the Sophist: to; oujk o[ntw" oujk o[n (240a-c)", *Classical Quarterly* 51, 435-457.

A l'hora d'emprar la nova edició cal advertir que el nou text no conté indicacions bibliogràfiques.

1.2 Traduccions:

Traducció en anglès: N. P. White (1993), *Plato. Sophist*, Indianapolis: potser la millor, tot i que amb alguns errors.

També trobem traduccions en: F. M. Cornford, *Plato's Theory of Knowledge* (1935), A. E. Taylor, *Plato, The Sophist & The Statesman* (1961), S. Benardete, *The Being of the Beautiful* (1984), J. Klein, *Plato's Trilogy* (Chicago, 1977); D. Ambuel, *Image and Paradigm in Plato's Sophist* (2007).

Traducció en francès: N.-L. Cordero (1993), *Platon, Le Sophiste*, Paris.

Traducció en italià: F. Fronterotta (2007), *Platone, Sofista*, BUR.

Traducció en castellà: N. L. Cordero (1988), *Platon. Diálogos V.*, Gredos

Traducció en català: M. Balasch (1996), *Plató. Diàlegs. XV: El sofista*, Fundació Bernat Metge.

Es demana als participants del Seminari que realitzin una lectura prèvia del diàleg

1.3 Altres obres de referència:

- L. Campbell (1867), *The Sophistes and Politicus of Plato*, Oxford University Press, 1867: l'única amb comentari complet.
- F. M. Cornford (1935), *Plato's Theory of Knowledge*, Routledge & Kegan Paul: conté una interpretació «tradicional»

Altres estudis:

- L. M. de Rijk, *Plato's Sophist: A Philosophical Commentary* (1986)
- S. Rosen, *Plato's Sophist: The Drama of Original and Image* (1983)
- N. Notomi (1999), *The Unity of Plato's Sophist: between the Sophist and the Philosopher*, Cambridge University Press; revised edition in Japanese, Nagoya University Press, 2002: (A partir d'ara citat *UPS*).

Estudis recents:

- M. Migliori (2007), *Plato's Sophist, Value and Limitations of Ontology* (Lecturae Platonis 5), Academia Verlag;
- D. Ambuel (2007), *Image and Paradigm in Plato's Sophist*, Parmenides Publishing: una curiosa anàlisi del diàleg (amb traducció), que es fixa en l'argument principal oblidant la intenció de Plató (vegeu la meua recensió properament a *Classical Review*).

Arguments en referència a "mê on":

- G. E. L. Owen (1971), "Plato on not-being", in G. Vlastos ed. *Plato, A Collection of Critical Essays I*, Notre Dame.
- D. O'Brien (2000), "Parmenides and Plato on what is not", in M. Kardaun and J. Spruyt eds. *The Winged Chariot, Collected Essays on Plato and Platonism in Honour of L. M. de Rijk*, Brill.
- N. Notomi (2007), "Plato on what is not", in D. Scott ed. *Maieusis: Essays in Ancient Philosophy in Honour of Myles Burnyeat*, Oxford University Press.

- N. Notomi (2008), "Plato against Parmenides: *Sophist* 236D-242B", in S. Stern-Gillet & K. Corrigan eds. *Reading Ancient Texts: Essays in Honour of Denis O'Brien: Presocratics and Plato, I*, Brill.

Altres obres d'importància:

- M. Frede (1967), *Prädikation und Existenzaussage*, *Hypomnemata* 18, Göttingen;
- M. Frede (1996), "The literary form of the *Sophist*", in C. Gill and M. M. McCabe eds. *Form and Argument in Late Plato*, Oxford UP;
- L. Brown (1986), "Being in the *Sophist*: a syntactical enquiry", *Oxford Studies in Ancient Philosophy* 4.

2. Pla del Seminari: Llegir *El Sofista* de Plató

Qüestions principals del seminari:

- Quin problema discuteix Plató en *El Sofista*?
- Com s'enfronta a aquest problema?

Sessió I (7 Febrer): Els problemes i l'Estructura

Textos en discussió: 216A-219A (també 236D-237B, 253C-254B, 264B-268B);

Seccions rellevants a *UPS*: Capítols 1 & 2 (excepte 2.3), 6.2, 7.3.2, i 8.

Qüestions:

- 1) Com s'enfronta Plató als sofistes en els seus primers diàlegs i com ho fa en *El Sofista*?
- 2) Per què és important el sofista? Anàlisi de la introducció (216A-219A).
- 3) Com s'analitza l'estructura dels arguments? Hi ha unitat en el diàleg?
- 4) Cal definir el filòsof en un diàleg independent?

Propostes:

- 1) Encara que Plató examina els sofistes ja en els seus primers diàlegs, *El Sofista* és l'únic en el que intenta definir-los de manera general i objectiva. En aquest diàleg, Sòcrates ja no és l'interlocutor principal.
- 2) Per a Plató és fonamental definir el sofista per establir què és la filosofia i la relació entre el sofista, el filòsof i el polític. Si no es realitza una confrontació seriosa amb el sofista (entre nosaltres), la filosofia és impossible.
- 3) El diàleg s'unifica: el problema bàsic a l'hora de definir el sofista es relaciona amb una sèrie de problemes: aparença, imatge, falsedat i allò que no és. Vegeu els diagrames a *UPS*. pp. 41 172, & 254.
- 4) Mantinc que no hi havia intenció de realitzar un diàleg independent que tingués com a títol *El Filòsof*: definir el sofista és mostrar què és el filòsof. cf. En la conclusió de *UPS*. 8.5.

Sessió II (8 Febrer): Sòcrates i El Sofista

Textos a comentar: 226A-232B (també 265A)

Seccions rellevants a *UPS*: 2.3, 7.3, i 8.1.

Qüestions:

- 1) Peculiaritats de la 6ª divisió (226A-230A)
- 2) Qui és el sofista de “noble llinatge”, Sòcrates o el sofista (230A-231B)?
- 3) Què és erroni en les primeres sis definicions? (231B-232B, 265A)

Propostes:

1) El punt de partida de la divisió no es relaciona amb les divisions anteriors. Aquesta peculiaritat produeix dificultats en relació al qüestionament filosòfic (definir a través de la divisió).

2) La qüestió sobre el sofista de llinatge noble encara no ha estat decidida. No és fins a la meitat del text que s'aclareixen les confusions sobre els conceptes que aquells que es qüestionen poden veure amb claredat en Sòcrates tot partint del sofista. Aquesta definició ens mostra la profunda confusió entre el sofista i el filòsof (el tema principal de tot el diàleg).

3) Que el resultat sigui el fet que aquells que es qüestionen trobin moltes aparences en lloc d'una sola definició, és una errada evident. És necessari un mètode que es basi en la identitat i la diferència a l'hora de definir, ja que d'altra manera, el sofista no pot entendre's en tant que diferent del filòsof. És cabdal distingir les aparences correctes de les incorrectes.

Sessió III (11 Febrer): Dificultats sobre “Allò que no és”.

Textos en discussió: 236D-242B

"Plato against Parmenides" (en *Reading Ancient Texts I*), especialment la interpretació de 236D-239C

Qüestions:

- 1) Quines dificultats comporta “allò que és” (*to mê on*)?: anàlisi de 236D-239C.
- 2) Com respon el visitant d’Elea a Parmènides? Es tracta de confirmar la seva negació d’“allò que és” o bé de fer-ne una crítica?

Propostes:

- 1) Les dificultats refereixen a la possibilitat de *logos* en general, en relació amb “allò que és”.
- 2) Les crítiques de Plató a Parmènides comporten inevitablement una auto-contradicció: Plató parla d’allò del que no es pot parlar, d’“allò que és “. Parmènides destrueix el *logos* amb la seva separació absoluta entre “allò que és” i “allò que no és”.

Sessió IV (12 Febrer): Salvar el *logos*

Textos: 249D-253C (també 244B-E, 253C-254B)

"Plato on What is not" (en *Maieusis*)

Qüestions:

- 1) Per què qüestionar-se sobre “allò que és” se’ns barreja amb la discussió sobre “allò que no és?: la “il·luminació articulada” (o l’“assumpció paritària”).
- 2) Per què l’argument constructiu s’inicia examinant la combinació de noms?: anàlisi a 251A-253C.

Propostes:

- 1) La il·luminació articulada és cabdal per llegir tota la discussió. “Allò que és” i “allò que no és” no poden separar-se: constitueixen la possibilitat de *logos*.
- 2) Demostrar la combinació de noms, especialment “allò que és” i “allò que no és”, és la tasca del filòsof. Assegura la possibilitat de *logos* i de la filosofia.